

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และวิเคราะห์ความสอดคล้องกับแนวทางที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด ตลอดจนเสนอแนะแนวทางการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research Method) โดยผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีดำเนินการวิจัยใน รายละเอียดเกี่ยวกับ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการ นำเสนอข้อมูล ตามลำดับดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารด้านกิจการนิสิต นักศึกษา ผู้ปฏิบัติงานด้านแนะแนวการศึกษาและอาชีพ และนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยและสถาบันทั้งของรัฐและเอกชนในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 31 สถาบัน ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาระดับ มหาวิทยาลัยและสถาบันประเภทจำกัดจำนวนรับ มีการสอนในระดับปริญญาตรีหลายสาขาวิชา และ เปิดรับนิสิตนักศึกษามาแล้วไม่ต่ำกว่า 4 ปีการศึกษา จำแนกเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 17 สถาบัน และสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวน 14 สถาบัน โดยแบ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.1 ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษา ได้แก่ บุคคลที่กำลังปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งรองอธิการบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่นซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานกิจการนิสิตนักศึกษาในปีการศึกษา 2537 ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 17 สถาบัน และสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 14 สถาบัน สถาบันละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 31 คน

1.2 ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ บุคคลที่กำลังปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง หัวหน้างานหรือผู้ที่รับผิดชอบงานด้านแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา ในปีการศึกษา 2537 ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 17 สถาบัน สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวน 14 สถาบัน สถาบันละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 31 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตัวแทนผู้ใช้บริการ ซึ่งหมายถึงนิสิตนักศึกษาที่เคยมาใช้บริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยรวม

ทั้งสิ้น 31 สถาบัน โดยผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากผู้ปฏิบัติงานด้านแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาสุ่มอย่างง่ายจากนิสิตนักศึกษาที่เคยมาใช้บริการจำนวนประมาณ 5 ครั้งขึ้นไป ต่อภาคการศึกษา จำนวนสถาบันละ 10 คน รวมทั้งสิ้น 310 คน จำแนกเป็นนิสิตนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 170 คน สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวน 140 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แบบสัมภาษณ์ เป็นข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบาย ความพอใจในการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการพัฒนาบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา

2. แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามผู้ปฏิบัติงาน และตัวแทนผู้ใช้บริการซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวนเป็น 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสอบถามผู้ปฏิบัติงานแบ่งออกเป็น 6 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

ตอนที่ 3 โครงสร้างองค์กร การแบ่งงาน การบังคับบัญชา

ตอนที่ 4 การบริหารงานในด้านบุคลากร งบประมาณและสถานที่

ตอนที่ 5 ประเภทของบริการที่จัดให้นิสิตนักศึกษา

ตอนที่ 6 ผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนา
งาน

ชุดที่ 2 แบบสอบถามตัวแทนผู้ใช้บริการแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบัน
อุดมศึกษา

ตอนที่ 2 ข้อคิดเห็นจากการใช้บริการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ คือ

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์สาระจากเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา ในประเด็นที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์โครงสร้างองค์กร การบริหารบุคลากร งบประมาณ สถานที่ ประเภทของบริการที่จัด และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

2. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษา ได้แก่ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี หรือผู้บริหารตำแหน่งอื่นซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานกิจการนิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน จำนวน 31 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างไว้เป็นแนว และใช้วิธีบันทึกเทปประกอบเพื่อให้การประมวลข้อมูลครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนด

3. แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามไปยังผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นหัวหน้างานหรือรับผิดชอบงานด้านบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน จำนวน 31 สถาบัน และขอความร่วมมือส่งแบบสอบถามให้นิสิตนักศึกษาที่เป็นตัวแทนผู้ใช้บริการกรอกข้อมูล แล้วรวบรวมส่งกลับคือให้ผู้วิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยในรูปของตารางและความเรียง ตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารทฤษฎี ระเบียบ คู่มือ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดเป็นหมวดหมู่และนำเสนอในรูปความเรียง

2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา จัดเป็นหมวดหมู่ และนำเสนอในรูปความเรียง

3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม วิเคราะห์แยกตามกลุ่มของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามประเภทของข้อมูลดังนี้

3.1 ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่

3.2 ข้อมูลที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ โครงสร้างองค์กร การบริหารงาน ประเภทของบริการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

3.3 ข้อมูลที่เกี่ยวกับผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคและข้อคิดเห็นจากการให้บริการ
วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

3.4 ข้อมูลที่ได้จากข้อเสนอแนะ วิเคราะห์เนื้อหา จัดเป็นหมวดหมู่และนำเสนอในรูปความ
เรียง

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดค่าของแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

ค่าคะแนน 5 หมายถึง มากที่สุด

ค่าคะแนน 4 หมายถึง มาก

ค่าคะแนน 3 หมายถึง ปานกลาง

ค่าคะแนน 2 หมายถึง น้อย

ค่าคะแนน 1 หมายถึง น้อยที่สุด

และการแปลค่าของแบบประมาณค่าของแบบสอบถามได้กำหนดความหมายของค่าเฉลี่ย

ดังนี้

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.50 - 5.00 หมายความว่า อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.50 - 4.49 หมายความว่า อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายความว่า อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายความว่า อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายความว่า อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอไว้ในบทที่ 4

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย